

גיליון מס' 388 פרשת קרח
תש"פ שנה שמינית

גיליון זה יוצא לע"נ
הרב משה בן הרב יוסף דוד הגר ז"ל
נלב"ע כ"ז סיון תשמ"ז
תנצב"ה
נדבת ידידינו החשוב
הרב מרדכי זיסקינד הגר שליט"א

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פניני הפרשה

"ויקהל עליהם קרח את כל העדה" (ט"ז ט"ט)

שאלו את רבנו: מדוע לא הוכיחו מן המן מי הוא הצודק, כי הלא לצדיקים ירד סמוך לפתח הבית ולרשעים רחוק מן הבית (יומא ע"ה א'), ואם כן היה צריך לבדק אם המן של קרח יורד סמוך לביתו או רחוק, ולפי זה לקבע אם צדיק הוא או רשע. ובתחילה השיב שכנגד בעלי מחלקת לא יועיל שום תרוץ, ותמיד יסבירו באלף אופנים מדוע המן ירד רחוק, ואדרבה, הם עוד יאמרו שמפני שלא פעלו מספיק נגד משה רבנו נענשו שהמן התרחק...

ולאחר מכן הראה כי מובא (שבט מוסר פרק ל"ז) שביום המחלוקת של קרח עם משה לא ירד המן לישראל.

ובמקום אחר (טעמא דקרא, תהלים ק"ו) הביא רבנו בשם אביו מרן בעל הקהלות יעקב, כי כך דרכם של בעלי בקורת, שתמיד מוצאים חסרונות במנהיגי ישראל:

נאמר בפסוק בתהלים: 'ויקנאו למשה במחנה, לאהרן קדוש ה', ואמר על זה בדרך רמז: על משה רבנו שהיה פרוש מן הבריות ועלה לשמים כמלאך, קנאו לו "במחנה", כלומר שכמנהיגי ישראל הוא צריך יותר להיות במחנה ולהיות מערב בין האנשים, ואלו על אהרן שכן היה במחנה, אוהב שלום ורודף שלום, בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, עליו טענו למה אינו מספיק "קדוש ה", שככה גדול, עליו להיות מופרש ומובדל.

ומסיים רבנו שליט"א: ובאמת בכל הדורות היו כאלו שהתלוצצו ודברו עתק על גדולי התורה, על הצדיקים ששתלן הקב"ה בכל דור, אמנם לבסוף המתלוצצים אבד זכרם הם וממונם, ואלו גדולי התורה ותורתם נשארו לעולם בזה ובבא.

בשנת תשנ"ח, כשנחלש מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, החל מרן הגרא"ל שטיינמן להנהיג את כלל הצבור, כשהוא מפריח את קרנם של בני התורה מחד בפתיחת רשתות של כוללים וביסוד ישיבות בכל הארץ, ומנוט את ספינת צרכי הכלל של היהדות החרדית בעולם כלו. במקביל החלו ליצני הדור לדבר עליו עתק, דברי בלע ורשע. קרא אז רבנו שליט"א לבנו של הגרא"ל, הגאון רבי שרגא שליט"א, ואמר לו: הנה הראיה שאביכם מנהיגי ישראל, שכבר הלצים מדברים נגדו וזהו סימן מובהק לגדלותו, שכן דרכם עוד מימות משה רבנו. לאחר מכן הראה לו את הרש"י (במדבר י"א ב'): 'על מנת שיהיו סוקלים אתכם ומחרפים אתכם'...

"ויצא פרח ויצץ ציץ ויגמל שקדים" (י"ז כ"ג)

ויש לעיון, מי שירצה לאכל שקדים אלו, מה מברך עליהם. כי הנה יש מחלוקת האחרונים מה מברכים על מה שגדל בעציץ שאינו נקוב. שדעת החיי אדם (סוף כלל נ"א), שאם גדל שם אחד מחמשת מיני דגן ועשה ממנו פת, אי אפשר לברך על זה המוציא, כי אין זה 'מן הארץ', וכן אין לברך על פירות או ירקות שגדלו שם בורא פרי העץ או בורא פרי האדמה.

אבל החזון איש סובר בזה, שאמנם המוציא לחם מן "הארץ" על הפת אי אפשר לומר, אבל פירות וירקות שגדלו באינו נקוב אפשר לברך, כי נחשב לעץ ולאדמה. ואם כן לעניננו, הרי המטה היה עץ (וגם עץ תלוש נחשב עץ, דכתיב שמות כ"ו ט"ו עצי שטים עומדים), ואם כן לדברי החזו"א יברכו העץ.

אבל מאידך, אולי יש לחלק שכאן לא צמח כדרך הטבע רק בנס, ודומה לפטריות שגדלות על ידי האויר שברכתן שהכל, וצריך עיון (טעמא דקרא).

לקוראנו היקרים.

בתמונה העליונה מרן שליט"א נראה לפני כשלושים שנה במעמד הכנסת ספר תורה, כשמאחור רואים את האורות, ובצד שמאל אפשר להבחין בילד המחזיק לפיד מכובה. בתמונה התחתונה נראה מרן ממתין אחרי כתיבת אות בספר תורה, כשעל ידו יושב תורם הספר תורה הרב צבי מרדכי גולדרייך ז"ל (הכרת תודתנו העמוקה לחתנו הרב קלין שמסר לנו צורר תמונות בלתי מוכרות, בנפש חפיצה, לעלוי נשמת חמיו, במלאות שלושים לפטירתו בימים אלו)

נבקש את עזרת הקוראים מי שיועד פרטים אודות המעמד, בו השתתף מרן שליט"א, ומזהה את הדמויות המופיעות, יתקשר לטל' המערכת 05331-45900, או בדוא"ל ig0533145900@gmail.com

בברכה מרובה ותודה מראש
יצחק גולדשטוף

נשמח לקבל תמונות נוספות מהקוראים שיחי',
בכל ענין שהוא ובמיוחד משנים קודמות.

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

ותלמדם חוקי חיים - פרק ט"ו היה קרוב ונתרחק (א)

סדרת המאמרים הבאים שיעסקו א"ה בהדרכה, דברי חיזוק, והנהגות נכונות להורים שילדיהם 'סרו מהר מן הדרך אשר ציותים' והלכו לרעות בדרכים זרות, נכתבו בדמע, הלב בוכה מאין הפוגה והיד רועדת, אבל לא יכולנו להתעלם מנושא זה.

שום תרופה לא תמתיק את המרירות הרוחנית. תמונת אילוסטרציה.

נסיון זה של בנים או בנות שלא הולכים בדרך ישר, הוא מר ביותר, שום רפואה לא תוכל להמתיק אותה, אבל כלל בידינו: אין הקב"ה מביא נסיון על האדם אם אינו יכול לעמוד בו, וכל שנותר זה רק למצוא את הדרך והשביל בו יצעד האדם הבוטח ברוגע.

לכן, הורים ומחנכים יקרים, אל ייאוש, הולך את חכמים יחכם, הבה נביט לצור חוצבנו, אל אבותינו הקדושים, שאל אביך ויגדך, זקינך ויאמרו לך. ואל הצעירים נוסף

הפוך בה והפוך בה דכולה בה!

ונאמר: חיזקו ואימצו, אל תבושו, התגברו על יצרכם המדיח מחיי נצח לחיי שעה, (ובדרך כלל אין זה אפילו הנאה של חיי שעה אלא דמיון רגעי חולף ותו לא). מפני רגישותו הרבה, אנו חוזרים ומדגישים שוב כי אמנם הוראות רבינו נאמרו פעמים רבות אך בודאי כל מי שלומד מזה להנהגת למעשה – עושה כן על אחריותו האישית. כמו כן הרשימות הבאות נערכו מתוך כתבי תלמידים ומקורבים, ואף אחד אינו צריך לחשוב כי מתכוונים עליו או אליו.

ראינו להוסיף עוד, כי שמענו על נוהג נפלא במוסדות רבים בארץ ובעולם, בחדרי התאספות המלמדים ובחדרי המורות, תולים את המאמר של מדור החינוך הדו-שבועי, כדי לזכות את הרבים, ואכן, הנה לנו עוד מוחשיות לדברי המשנה בפרק ו' מאבות כי הלומד תורה לשמה 'נהנין ממנו עיצה ותושיה', אך צריכים לזכור שבאופן פרטי יתכן שינויים רבים בנושאי החינוך.

וסיפר לו את הדברים. רבינו מיד אמר לו: אתה חייב גלות. הלה היה נבון והמום והחל לבכות בכי תמרורים. ואחרי זה שאל 'אז מה עלי לעשות?', ורבינו חזר שוב על הדברים, אתה חייב גלות, תבוא לגור בארץ ישראל.

האיש ניסה 'להמתיק את הדין' ואמר, מה הרי כל משפחתי גרים בחוץ לארץ, מה אני יעשה פה לבד, ובכלל, כמה זמן אני יצטרך להיות פה?

השיב לו רבנו ברוגע: אתה חייב גלות! אבל אתה לא חייב לבוא לבד, אדרבה תביא את כולם לארץ ישראל... ואחרי זה אתה כבר תהיה מרוצה ותרצה להישאר פה תמיד... (א"ה, אין בעובדא זו פסק הלכה גורף).

מענין לענין, פעם אחת הוצרך רבינו למשהו, וביקש שיקראו את בנו, כשהגיע חייד ואמר לו, אני צריך שתעשה כך וכך, אמנם אסור להשתמש בתלמיד חכם אבל יש לך מצות כיבוד אב...
העיר הבן, אצלך אבא, כולם בחשש תלמידי חכמים, רק אם נביא גוי אין את החשש הזה.

'חלילה' נזעק רבינו, שכחת גמרא מפורשת, (סנהדרין ק"ד). כל המזמן עובד כוכבים לתוך ביתו ומשמש עליו גורם גלות לבנינו...

גלות בהורג נפש גם בזמנינו. רבינו יוצא מרכבו.

בהם רגשות אשמה, אולי הם גרמו לזה, החינוך שלהם לא הצליח, או אז רבינו היה מבטל את הדברים מכל וכל באומרו: זה לא נכון, האשם הוא הילד, הוא 'משוגע' כלשון רבינו, שהוא עזב את דרך הישר, בדרך כלל האשמה אינה בהורים, זה לא נכון!

וכמדומה שהיה פעם אב שהגיע לפני רבינו ושפך את ליבו על צרתו שבתוך ביתו וביקש מרבינו שהוא רוצה לקבל על עצמו עינוי גלות וכדומה לתקן מה שפוגם בנו, ושכביכול אולי הוא - ההורה אשם בזה, רבינו גער בו נמרצות, ואמר לו תפסיק לחשוב שטויות כאלו, טוביא חטא וזיגוד מינגיד? (פסחים ק"ג ב', כלומר לא יתכן שאחד יחטוא והאחר ייענש).

'אמנם, בודאי אדם נתפס על עבירות אנשי ביתו אך דווקא אם יכול היה למחות בידם, אבל במקרה כזה כבר מחית בילדך, ומעכשיו ואילך, תשקע בלימוד, ותרבה בתורה ובמצוות, והקב"ה ירחם', סיים לו רבינו את דבריו.

גלות בימינו

אגב נושא של גלות, נעתיק כאן עובדא מצמררת, שהתרחשה עם בן תורה ממדינה בחו"ל. היה זה לפני כעשור שנים, אחד מבני התורה שדר במדינת חו"ל היה נוהג בקביעות באוטו. ביום מן הימים הוא נסע בכביש ורח"ל אירע תאונה, והרג נפש. במר ליבו הוא עלה לארץ ישראל, נסע לבני ברק ונכנס לרחוב רשב"ם, אל חדרו של רבינו

הנסיון הכי קשה

בחז"ל (ברכות ז' ב' ומדרש תהלים מזמור ג') מובא התבטאות קשה על התנהגות של הבן הסורר: 'קשה תרבות רעה בתוך ביתו של אדם יותר ממלחמת גוג ומגוג, ושאל הג"ר הלל קופרמן שליט"א את רבינו, מדוע הביאו חז"ל דוגמא ממלחמת גוג ומגוג שאיננו יודעים בדיוק מה זה, הרי עוד לא עברנו את זה ואיננו מכירים בדיוק, וכשרוצים להביא השוואה לדבר אחר צריכים לציין מדוגמא המוכרת לנו כבר,

השיב לו רבינו- אדרבה, אחרי שאנו רואים מחז"ל ומדרשים על התקופה הקשה שבזמן גוג ומגוג, באים רבותינו להגיד לנו, תרבות רעה בתוך הבית זה לא כמו גוג ומגוג, זה גרוע הרבה יותר! בלי השוואה כלל למלחמה העתידה, ה' יצילנו מכל פגע (ספר טוב עין על מדרש שוחר טוב).

הרב הלל קופרמן שליט"א במחיצת רבינו

מי אשם?

בראשונה נעתיק דברים שאמר רבינו כמה פעמים להורים שבורי-לב מהתנהגות הבן, והסיחו בפניו כי יש

ליצירת קשר: ig0533145900@gmail.com

רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

053-3145900 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585-1586 שלוחה-

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310